

LARINO JEZIČNO PUTOVANJE KROŽE EUROPУ

DOBRODOŠLI NA PUTOVANJE KROZ JEZIKE EUROPE!

Jezike koje ćeš susresti na sljedećim stranicama odražavaju raznolikost kultura i tradicija koje postoje rame uz rame na našem kontinentu. Oko 225 jezika koji su materinji Europski govore milijuni, a drugi koji govore samo šačica ljudi su, nažalost, blizu izumiranja.

Tijekom ovog kratkog putovanja, otkrit ćeš brojne sličnosti. Evropski jezici u velikoj mjeri spadaju u tri glavne skupine: slavenski, romanski i germanski, gdje jezici svake grupe imaju slične korijene, koji su se, međutim, tijekom stoljeća razvili u vlastite različite pravce. Također ćeš saznati o njihovim razlikama: raznolikosti pisama kao što su latinsko, cirilično, grčko, armensko i gruzijsko (neki od njih koriste umjetnička pisma); kako prave riječi za nove izume i o njihovim ponekad misterioznim podrijetlima. Svi imaju jedinstven identitet i svoju vlastitu priču za ispričati!

Možemo ti dati samo kratki uvid u neke od evropskih jezika. Ima ih puno, puno više koje nismo spomenuli, ne jer su išta manje bitni ili zanimljivi već naprsto zato što ih ne možemo sve obuhvatiti na ovom kratkom putovanju. Postoji nekoliko primjera regionalnih i manjinskih jezika, koje govori relativno mali dio stanovništva u dijelovima zemlje ili regijama nekoliko zemalja. Postoje neteritorijalni jezici, koje govore grupe diljem Europe, ali se ne poistovjećuju sa određenom zemljom podrijetla. Također postoje jezici migracije, koji ne potječu iz Europe nego su doneseni na kontinent od strane govornika koji su se se preselili sa drugih krajeva svijeta.

Na svakoj jezičnoj stranici se nalazi kratki Larin u, nekoliko glavnih riječi, fraza i posebnih znakova iz abecede, kao i procijenjeni broj ljudi diljem svijeta koji koriste taj jezik kao materinji.

Nadamo se da ćeš uživati prateći našeg vodiča, Laru na njegovom putu kroz neke od evropskih jezika. Možda te potakne da kreneš na slično putovanje puno otkrića sa puno "jao stvarno!" i "vau - nisam to znao/la!" trenutaka, dok razotrivaš neke od skrivenih blaga koja se nalaze odmah ispod površina naših svakodnevnih života!

JEZICI KOJE LARA SUSREĆE NA SVOM PUTOVANJU

Kod jezika
(ISO-639-1)

Broj stranice

28 ROMANI ČIB

30

ВЕ БЕЛАРУСКАЯ МОВА

5 000 000

Як справы?

Добры
дзень!

Дзякуй!

Bok! Moje ime je Lara! Dođi i pri-druži mi se na ovom čarobnom putovanju kroz prekrasne jezike Europe... Ovo putovanje ćemo započeti u "krasaviku"... Pričekaj. Gdje? "Krasavik" (travanj) je najljepši mjesec u Bjelorusiji i baš zato su ga Bjelorusi doslovno nazvali "predivni". A tko još ne voli proljeće?

ё
й
э
ў
и
ь
ю
ы
я

Паслухайце гучанне гэтых слоў >>>

Photo: Park in Minsk, Belarus

так

не

- адзін
- два
- три
- чатыры
- пяць
- шэсць
- сем
- восем
- дзесяць
- дзесяць

Engleski je najrašireniji jezik na svijetu. Postoji 1.3 milijarde govornika engleskog jezika, ali samo trećinu njih čine materinji govornici. Kada pričamo istim jezikom, razumiemo jedni druge i shvaćamo koliko zaista dijelimo zajedničkih stvari. Onda se svijet ipak ne čini toliko velikim.

ENGLISH EN

400 000 000

How are
you?

Hello!

Thank
you!

1	one
2	two
3	three
4	four
5	five
6	six
7	seven
8	eight
9	nine
10	ten

<< Listen to the sound of these words

Photo: London eye and Big Ben, United Kingdom

FY FRYSK

500 000

Hoi!

Hoe giet it
mei dy?

Tank!

ja

nee

- ien
- twa
- triye
- fjouwer
- fiif
- seis
- sân
- acht
- njoggen
- tsien

êé

ûú

â

ô

Harkje nei it lûd fan dizze wurden >>>

Photo: Ljouwert, Netherlands

Frizijski je vjerojatno najsličniji živi jezik engleskom. "De sinne is waarm en it ljocht fan de sinnenkyn fieltnoflik mei de séfte wyn." Jesi li skužio/la? Pogledaj englesku verziju: "The sun is warm and the light from the sun-shining feels good with the soft wind" (Sunce je toplo i njegova svjetlost prija uz povjetarac).

SLOVENŠČINA SL

888 2 500 000

Kako si?

Živjo!

Hvala!

Dvoje ljudi su veoma posebni na slovenskom! Ne samo da postoji oblik za jedinu (za jednu osobu) i množinu (za puno ljudi), nego također za točno dvije osobe! Tako da, ako želiš reći "ti i ja" dovoljno je "midva" (nas dvoje, za osobe muškog roda i grupe muškog i ženskog roda), ili "midve/medve" (nas dvije, za osobe ženskog roda).

Kada već pričamo o brojevima... Želim ti pokazati jezik sa interesantnim sistemom brojanja...

- 1 ena
- 2 dve
- 3 tri
- 4 štiri
- 5 pet
- 6 šest
- 7 sedem
- 8 osem
- 9 devet
- 10 deset

<< Prisluhnite zvoku teh besed

Photo: Triglav National Park, Slovenia

č

ž

š

FR FRANÇAIS

888 76 800 000

oui

non

Ça va ?
Bonjour !
Merci !

ùûü

ÿ

àâä

ôö

éèêë

æ

ç

îï

œ

Écoutez le son de ces mots >>>

Photo: Dune du Pilat, France

Znaš li da francuski ima drugačiji sistem brojanja za brojeve između 70 i 99? Tako da za broj 75 doslovno kažeš "60 plus 15". Osim toga, za broj 80 kažeš "4 puta 20! 96 je onda "4 puta 20 plus 16". Govornici francuskog zasigurno moraju biti dobri matematičari! Francuski se također smatra jednim od najljepših jezika, zajedno sa... Želiš li pogadati?

1	un
2	deux
3	trois
4	quatre
5	cinq
6	six
7	sept
8	huit
9	neuf
10	dix

УКРАЇНСЬКА МОВА UK

888 35 000 000

Привіт!

Дякую!

Як справи?

так

ні

є й
ії ґ щ
ю я ь

<<< Прослухайте звучання цих слів

Photo: Love tunnel created from trees along the railway in Klevan, Ukraine

Ogledalce, ogledalce – koji je najljepši jezik na svijetu? Ne postoji jednostavan način za odgovor na ovo pitanje i svako ima svoje miljenike. Međutim, na natjecanju za najljepši jezik 1934. u Parizu, ukrajinski je zauzeo 3. mjesto odmah nakon francuskog i perzijskog. Nisam upoznata sa drugim nedavnjim natjecanjima za najljepši jezik!

- 1 один
- 2 два
- 3 три
- 4 чотири
- 5 п'ять
- 6 шість
- 7 сім
- 8 вісім
- 9 дев'ять
- 10 десять

CA CATALÀ

10 000 000

Na katalonskom, ako želiš reći kako je samo nekoliko frendova došlo na tvoju rođendansku žurku (što ti se nadam se nikad neće desiti!) možeš samo reći "quatre gats" ili "četiri mačke" i sve će biti jasno. Stoga, prije nego što se počneš žaliti na svoj dosadni tulum, ne zaboravi reći "Gràcies" (hvala) mačkama koje su došle!

ç

ll

úü

à

éè

íï

óò

Escolta el so d'aquestes paraules >>>

Photo: Park Guell in Barcelona, Spain

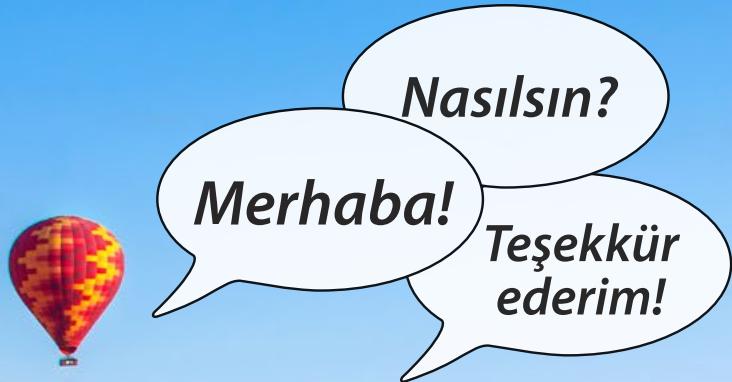
Com estàs?

Hola!

Gràcies!

1	un
2	dos
3	tres
4	quatre
5	cinc
6	sis
7	set
8	vuit
9	nou
10	deu

Turski je jezik bez roda! Postoji jedna riječ za "on", "ona" i "ono", ili zapravo samo jedno slovo – "o". Tako da je moguće opisati neku osobu na turskom bez da ukažemo na to da li je ta osoba dječak ili djevojčica. Okreni sljedeću stranicu kako bi vidio/jela koji još jezik dijeli ovu sličnost sa turskim...

- 1 bir
- 2 iki
- 3 üç
- 4 dört
- 5 beş
- 6 altı
- 7 yedi
- 8 sekiz
- 9 dokuz
- 10 on

<< Bu sözcüklerin sesini dinle

Photo: Cappadocia, Turkey

ç ğ ö ş ü İ

evet

hayır

AS AZƏRBAYCAN DİLİ

888 23 000 000

Azerski također koristi "o" za on, ona i ono, ali ovo nije jedina stvar koja im je zajednička. Riječi poput "sa" ili "za" ne stoje ispred imenice već poslije. Tako da bi na azerskom "s mojom majkom" bilo "anam ilə" ili doslovce "majkom mojom sa". Još jedna posebnost azreskog je to što kada se piše ciriličnim ili latiničnim pismom, piše se s lijeva na desno, a kada koristi arapsko pismo, s desna na lijevo.

I
Ö
Ü
Ç
Ə
Ğ
Ş

- 1 bir
- 2 iki
- 3 üç
- 4 dörd
- 5 beş
- 6 altı
- 7 yeddi
- 8 səkkiz
- 9 doqquz
- 10 on

Bu sözlərin səsini dinləyin >>>

Photo: Three Flame Towers, Baku, Azerbaijan (Borka Kiss | Shutterstock.com)

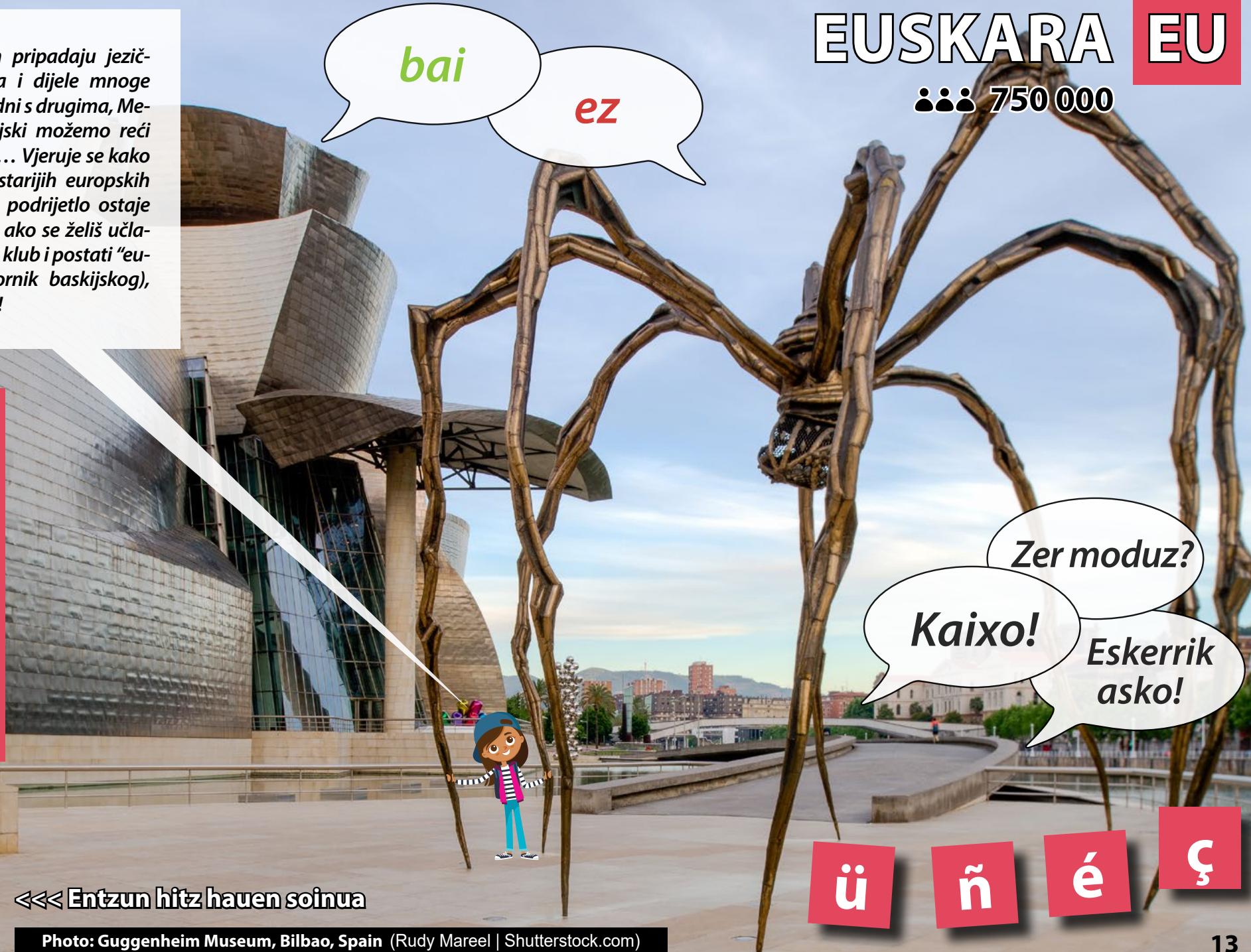
Jezici uglavnom pripadaju jezičkim porodicama i dijele mnoge karakteristike jedni s drugima, Međutim, za baskijski možemo reći da je sin jedinac... Vjeruje se kako je jedan od najstarijih europskih jezika i njegovo podrijetlo ostaje misterija. Stoga, ako se želiš učlaniti u ekskluzivni klub i postati "euskladnina" (govornik baskijskog), probaj ovaj jezik!

- 1 bat
- 2 bi
- 3 hiru
- 4 lau
- 5 bost
- 6 sei
- 7 zazpi
- 8 zortzi
- 9 bederatzi
- 10 hamar

<< Entzun hitz hauen soinua

Photo: Guggenheim Museum, Bilbao, Spain (Rudy Mareel | Shutterstock.com)

MT MALTI

520 000

Kif int?

Bonġu!

Grazzi!

ċ

ġ

ħ

ż

iva

le

Isma' l-ħoss ta' dawn il-kelmiet >>>

Photo: Typical street in Ir-Rabat, Malta

Malteški je najmanji službeni jezik EU po broju govornika. Zvuči slično feničkom jeziku koji su govorili u područjima oko drevnog Midditerana prije 3000 godina. Malteški je jedini jezik u Europi koji pripada afroazijskoj jezinoj porodici i također je jedini jezik iz ove porodice koji koristi latinicu. Okreni na sljedeću stranicu i pokazat ću ti jedan poprilično izolovan jezik...

- 1 wieħed
- 2 tnejn
- 3 tlieta
- 4 erbgħha
- 5 ħamsa
- 6 sitta
- 7 sebgħha
- 8 tmienja
- 9 disgħha
- 10 għaxra

ÍSLENSKA IS

314 000

Island nema susjednih zemalja i jezik koji su Vikanzi donijeli u 9. i 10. stoljeću se nije puno promijenio tijekom stoljeća kao što bi mogli pomisliti. Islandski izbjegava korištenje stranih riječi i radije pravi nove riječi od drevnih vikinskih riječi. Tako da je riječ za kompjuter "tölva" nastala od starih riječi "tala" (broj) i "völv" (proročica).

Hvernig
hefurðu
það?

Hæ!

Þakka
þér fyrir!

ð

í

á

b

æ

ý

ö ó

ú

é

<< Hlustaðu á þessi orð

Photo: Goðafoss waterfall, Iceland

1	einn
2	tveir
3	þrír
4	fjórir
5	fimm
6	sex
7	sjö
8	áttu
9	níu
10	tíu

já

nei

ET EESTI KEEL

1 100 000

Estonski voli samoglasnike! Uloga samoglasnika u estonskom je među najvećim u bilo kom drugom europskom jeziku i postoje mnoge riječi poput "Jäääär" (ivica leda), "Töö-öö" (radna noć) ili "Õueaiaääre" (ivica ograde koja okružuje dvo-rište)! Sada ču ti pokazati jezik koji može napraviti cijelu rečenici isključivo od samoglasnika...

õ

ä

ö

ü

- 1 üks
- 2 kaks
- 3 kolm
- 4 neli
- 5 viis
- 6 kuus
- 7 seitse
- 8 kaheksa
- 9 üheksa
- 10 kümme

Kuula nende sõnade köla >>>

Photo: Kitesurfing in Viimsi, Estonia

LIMBA ROMÂNĂ RO

26 000 000

Rumunjski jezik također jako voli samoglasnike. Rumunjski čak može napraviti smislenu rečenicu koja se sastoji samo od samoglasnika: "Oaia aia e a ei, eu i-o iau" znači "Ovca je njezina, uzet čuje".

Postoje također neki jezici za koje se čini kako potpuno pokušavaju izbjegavati samoglasnike...

î
ă
ă
ş
ă
ă
ă

<< Ascultă cum sună aceste cuvinte

Photo: Corvin Castle, Romania

Ce faci?
Bună ziua!
Mulțumesc!

1	unu
2	doi
3	trei
4	patru
5	cinci
6	șase
7	șapte
8	opt
9	nouă
10	zece

da

nu

CS ČEŠTINA

14 000 000

Dobrý den!

Jak se máš?

Děkuji!

ano

ne

éě č d' í
ó ř ú ū á
ž ý t š ř

Ako ne voliš samoglasnike, češki bi mogao biti jezik za tebe! Češki obožava suglasnike. Riječi koje se sastoje samo od suglasnika poput "krk" (vrat), "prst" (prst) ili "smrk" (stablo bora) su jako česte. Pokušaj izgovoriti ovu češku jezikolomku "Chrt pln skvrn zdrhl z Brd", koja znači "Hrt pun mrlja je pobjegao iz Brdi (sa brda)". Ovu ljubav prema suglasnicima češki dijeli sa još jednim susjedom... Pogodi s kojim!

- 1 jedna
- 2 dvě
- 3 tři
- 4 čtyři
- 5 pět
- 6 šest
- 7 sedm
- 8 osm
- 9 devět
- 10 deset

SLOVENČINA SK

5 200 000

áno

nie

- 1 jeden
- 2 dva
- 3 tri
- 4 štyri
- 5 päť
- 6 šest'
- 7 sedem
- 8 osem
- 9 deväť
- 10 desať

<< Vypočujte si zvuk týchto slov

Photo: High Tatras, Slovak Republic

Da, slovački isto voli suglasnike! Brojne slovačke riječi se sastoje isključivo ili pretežno od suglasnika, kao što su riječi "vrb" (vrba), "štvrť" (četvrtina) ili "smrť" (smrt). Slovački se također smatra najlakšim jezikom za razumijeti za govornike drugih slavenskih jezika. Okreni na sljedeću stranicu kako bi otkrio/la jedan poprilično ekonomičan jezik...

r ž
í é t
í é t
ú áä ñ í óô š
áä
ñ
í
óô
š

FI

SUOMI
5 800 000

kyllä

ei

- 1 yksi
- 2 kaksi
- 3 kolme
- 4 neljä
- 5 viisi
- 6 kuusi
- 7 seitsemän
- 8 kahdeksan
- 9 yhdeksän
- 10 kymmenen

Finski je jedan od rijetkih nacionalnih jezika Europe koji nije indoevropski. Pripada obitelji jezika zajedno sa estonskim i mađarskim. Postoje brojne stvari koje možeš reći na finskom koristeći samo jednu riječ. Tako da bi istun značilo "sjedam", istahtaisin "sjeo/la bih nakratko", istahdan "sjest ću nakratko", a istahtaisinkohan "ne znam bi li sjeo/la nakratko".

Kuuntele nämä sanat >>>

Photo: Dog Sledding in Lapland, Finland

RUMANTSCH RM

60 000

Romanš je najmanje poznat od četiri službena jezika Švicarske. Njegova povijest počinje prije Hristovog rođenja: Latinski Rimljani, koji su osvojili područje između Retijskih Alpa i Dunava, miješao se sa jezicima lokalnih ljudi. Iz ove mješavine se postepeno razvijao romanš, koji se nastavlja mijenjati i dan-danas!

<< Taidla co ch'ils pleds tunan

Photo: Mountain view, Grisons, Switzerland

- 1 in
- 2 dus
- 3 traïs
- 4 quatter
- 5 tschintg
- 6 sis
- 7 set
- 8 otg
- 9 nov
- 10 diesch

CY CYMRAEG

1 000 000

ie

na

Sut wyt ti?

Shwmae!

Diolch!

ŵ

â

ê

ô

ŷ

û

Velško "Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobwllantysiliogogogoch" je najduže ime mjesta u Europi i drugo najduže na svijetu. Otprilike znači "crkva Sv. Marije u dolini bijelog kestena blizu brzog vira Sv. Tysilioa u blizini crvene pećine". Okreni na sljedeću stranicu kako bi otkrio/la jezik koji se po dužini riječi može uporediti sa velškim imenima mjesta ...

1	un
2	dau
3	tri
4	pedwar
5	pump
6	chwech
7	saith
8	wyth
9	naw
10	deg

LLANFAIRPWLLGWYNGYLLGOGERYCHWYRNDROBWLLLANTYSILIOGOGOGOCH

Llan-vire-pooll-guin-gill-go-ger-u-queern-drob-ooll-llandus-ilios-gogo-goch

Listen to the sound of these words >>>

Njemački je jedan od jezika sa najdužim riječima. Da bi opisao stvari jednostavno kombiniraš različite riječi kako bi napravio novu. Stoga, riječ za kvalifikacijsku utakmicu za svjetsko prvenstvo u nogometu bi bila: "Fußballweltmeisterschaftsqualifikationsspiel". Neke riječi mogu biti pomalo zbumujuće ukoliko ne znaš koje su riječi kombinirane, poput "Urinsekten", ali ostavit ću da to skužiš sam/a!

DEUTSCH DE
95 000 000

ü ö ä ß

<< Hör dir an, wie diese Wörter klingen

Photo: Island Sylt, Germany

1	eins
2	zwei
3	drei
4	vier
5	fünf
6	sechs
7	sieben
8	acht
9	neun
10	zehn

HR HRVATSKI

5 600 000

Kako si?

Bok!

Hvala!

č

ć

ž

š

đ

da

ne

Poslušaj kako zvuče ove riječi >>>

Photo: National park Plitvice, Croatia

Zajedno sa srpskim i bosanskim, hrvatski je jedan od južnoslavenskih jezika koji dijele mnoge karakteristike. Ovi jezici su toliko slični da se njihovi govornici lako mogu sporazumijeti. Najkraće hrvatske riječi se sastoje od samo jednog slova – a, o, u, i, s ili k.

- 1 jedan
- 2 dva
- 3 tri
- 4 četiri
- 5 pet
- 6 šest
- 7 sedam
- 8 osam
- 9 devet
- 10 deset

BOSANSKI BS

3 000 000

Bosanski je jako sličan hrvatskom i srpskom, ali se može reći kako ima snažnu vezu sa turskim: Oko 400 godina Bosna je bila dio Osmanskog Carstva i tako usvojila mnoge posuđenice iz turskog, kao što su "minđuše", "bujrum" ili "avlja".

č

ž

<< Poslušaj kako zvuče ove riječi

Photo: Old Bridge in Mostar, Bosnia and Herzegovina

ć

đ

š

da

ne

1	jedan
2	dva
3	tri
4	četiri
5	pet
6	šest
7	sedam
8	osam
9	devet
10	deset

SR СРПСКИ

12 000 000

Srpski je jedan od rijetkih europskih jezika koji koristi dva pisma – cirilično i latinično. Govornici srpskog mogu koristiti oba pisma podjednako dobro. Među slavenskim jezicima, srpski koristi jedno od najkratčih ciriličnih pisama: Sastoji se samo od 30 slova. Pričajući o pismima... Prikazat ću tij jezik sa vrlo jedinstvenim pismom...

Послушај како звуче ове речи >>>

Photo: Meanders of the Uvac River, Serbia

Здраво!

Како си?

Хвала!

1	један
2	два
3	три
4	четири
5	пет
6	шест
7	седам
8	осам
9	девет
10	десет

ՀԱՅԵՐԵՆԻ ՀՅ

•• 6 700 000

Ուս ես:

Ողջույն:

Ծորհակա-
լություն:

- մեկ
- երկու
- երեք
- չորս
- հինգ
- վեց
- յոթ
- ութ
- ինը
- տասը

<< Լսեք այս բառերը

Photo: Armenian Alphabet Monument (Arty Om | Shutterstock.com)

Armenski jezik koristi pismo koje je poprilično jedinstveno u odnosu na druge europske jezike. Nastalo je prije oko 2400 godina! Armenci se veoma ponose svojim pismom pa su čak napravili i spomenik njegovim jedinstvenim slovima. Armenija slavi svoj vlastiti posebni jezični dan, Dan svetih prevoditelja, u listopadu.

այն

ոչ

ա բ գ դ ե զ է ը թ թ ի լ ի ծ կ հ ձ ն ճ մ

յ ն շ ո չ պ շ ո ւ վ տ ր ց ո ւ փ թ ք օ ֆ

ROM

ROMANI ČHIB

888 3 500 000

Sar san?
Lašo d'es!
Najis tuke!

va

na

Ašun kadala svaturja >>>

Photo: Romani dance

Donedavno se romski prenosio isključivo usmeno s generacije na generaciju, tako da ne postoji općeprihvaćeni pismeni standard. Pojedine varijante romskog se pišu pismima koja su najčešće osnovana na dominantnom jeziku područja, gdje živi romska grupa. Međutim, danas je moguće čitati političke tekstove, novine, pa čak i Shakespearea na romskom!

1	jekh
2	duj
3	trin
4	štar
5	panž
6	šov
7	efta
8	oxto
9	iňa
10	deš

LËTZEBUERGESCH LB

888 600 000

Wéi geet
et?

Moien!

Merci!

- 1 eent
- 2 zwee
- 3 dräi
- 4 véier
- 5 fënnef
- 6 sechs
- 7 siwen
- 8 aacht
- 9 néng
- 10 zéng

<< Lauschter wéi dës Wierder kléngen

Luksemburški je dobio svoju pi-smenu formu relativno nedavno. Tradicionalno se luksem-burški rijetko pisao, pa nije bilo služnih pravila pisanja i grama-tike dok nisu uspostavljena prije oko 40 godina, 1984. A što je sa znakovnim jezicima, možemo li njih zapisati? Okreni na sljedeću stranicu kako bi saznao/la.

ä

ëé

jo

neen

MEĐUNARODNI ZNAKOVNI JEZIK

Međunarodni znakovni jezik se često koristi među korisnicima znakovnih jezika iz drugih zemalja, koji nemaju zajednički jezik. Kao što i samo ime kaže, to je međunarodni jezik. Može se pisati na više načina. Na primjer, određeni simboli se koriste za opisivanje oblika ruke, pokreta znaka ili izraza lica. Kad smo već toliko pričali o pismima...

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

ΕΛΛΗΝΙΚΑ EL

13 500 000

Riječ "alfabet" dolazi od prva dva slova grčkog alfabet-a: "alfa" i "beta". Grci trenutno pišu s lijeva na desno, baš kao i drugi europski jezici, ali to nije uvijek bio slučaj. U početku, grčki se mogao pisati s desna na lijevo, pa čak i u naizmjeničnim pravcima. Na sljedećoj stranici će ti pokazati smiješnu naviku grčkih susjeda.

val

όχι

αβγδεζηθικλμν

ξοπρστυφχψω

<<< Άκουσε τον ήχο αυτών των λέξεων

Photo: Colourful street in Oia, Greece

Πώς είσαι;

Γεια!

Ευχαριστώ!

1	ένα
2	δύο
3	τρία
4	τέσσερα
5	πέντε
6	έξι
7	επτά
8	οχτώ
9	εννιά
10	δέκα

SQ SHQIP

7 500 000

Kada Albanci odmahuju glavom to ne znači "ne" već sasvim suprotno "tako je, slažem se, slušam". Suprotno tome, klimanje glavom ne znači "da". To znači "oprosti, bojim se da ne" i čini se da prati loše vijesti. Stoga budi naročito oprezan/a kada odmahuješ glavom u Albaniji – možda si upravo pristao/la na nešto što nisi želio/jela!

- 1 një
- 2 dy
- 3 tre
- 4 katër
- 5 pesë
- 6 gjashtë
- 7 shtatë
- 8 tetë
- 9 nëntë
- 10 dhjetë

ç

ë

Dëgjoni tingullin e këtyre fjalëve >>>

БЪЛГАРСКИ BG

8 000 000

Bugari također klimaju za "ne" i odmahuju glavom za "da". Još jedna neobična karakteristika bugarskog je to što je jedan od rijetkih slavenskih jezika koji nema padeže. Tako da bi trebao biti lakši za naučiti od češkog koji ima sedam padeža! Bugarski dijeli ovu osobinu još samo sa makedonskim.

<< Чуйте как звучат тези думи

Photo: Rila Monastery, Bulgaria

Как си?

Здравей!

Благодаря!

1	едно
2	две
3	три
4	четири
5	пет
6	шест
7	седем
8	осем
9	девет
10	десет

ий

щ

ю

я

ъ

ь

да

не

МК МАКЕДОНСКИ

3 500 000

Како си?

Здраво!

Благодарам!

Г И
S Ј
Л Њ
Ч Ђ
К

Слушнете како звучат овие зборови >>>

Photo: Church of St. John at Kaneo, North Macedonia

Skloni smo izražavati naše reakcije kratkim frazama i riječima koje nemaju neko posebno značenje. Makedonski to radi na jedan kulač način sa – "Lele"! "Lele" može značiti "O moj Bože!" ili "Jao vau!" i možeš dodati koliko god "lele" želiš. Tako da bi mogao/la reći "Lele lele lele! Kako lijep pas!".

Okreni na sljedeću stranicu kako bi otkrio/la jezik bez riječi za "da" i "ne"...

- 1 еден
- 2 два
- 3 три
- 4 четири
- 5 пет
- 6 шест
- 7 седум
- 8 осум
- 9 девет
- 10 десет

GAEILGE GA

170 000

Irski nema riječi za "da" ili "ne". Kako bismo odgovorili na pitanje koristimo glagolske oblike. Stoga, odgovor na pitanje "Jesu li prodali kuću?" bi bio "(oni) su prodali" ili "(oni) nisu prodali". Iako irski nema riječi za "da" ili "ne", ima brojne jedinstvene riječi, baš kao i jezik na sljedećoj stranici...

*Conas
atá tú?
Dia dhuit!
Go raibh
maith agat!*

<< Éist le fuaim na bhfocal seo

Photo: Cliffs of Moher, Ireland

- 1 A hAon
- 2 A Dó
- 3 A Trí
- 4 A Ceathair
- 5 A Cúig
- 6 A Sé
- 7 A Seacht
- 8 A hOcht
- 9 A Naoi
- 10 A Deich

HU MAGYAR

13 000 000

Szia!

Hogy
vagy?

Köszönöm!

igen

nem

óöő

í

úüű

á

é

Hallgasd meg, hogy hangzanak ezek a szavak>>>

Photo: Balaton Lake, Hungary

Mađarski je jedan od najtežih jezika za naučiti zbog njegovih 18 gramatičkih padeža i mnogobrojnih složenih pravila. Ipak, vrijedan je truda budući da je jako dobar u hvatanju posebnih trenutaka sa samo jednom riječju. "Aranyhíd" je doslovce "zlatni most", ali označava blistavi odraz sunca na površini vode.

1	egy
2	kettő
3	három
4	négy
5	öt
6	hat
7	hét
8	nyolc
9	kilenc
10	tíz

NEDERLANDS NL

24 000 000

ja

nee

- 1 een
- 2 twee
- 3 drie
- 4 vier
- 5 vijf
- 6 zes
- 7 zev
- 8 acht
- 9 negen
- 10 tien

<< Luister naar de klanken van deze woorden

Photo: Tulips and windmills in Zaanse Schans, Netherlands

Nizozemski ima veoma posebnu riječ "gezellig". Jedna je od najkorisnijih nizozemskih riječi i ovisno o kontekstu, može biti prevedena kao osjećaj udobnosti, zabave ili lijepo atmosfere. Također može ukazati na osjećaj pripadnosti, vrijeme provedeno sa najdražima ili sastanak sa prijateljem nakon puno vremena. Na primjer: "Provjeli smo gezellige večer, igrajući igre i zabavljajući se..."

Haloo!

Hoe gaat het ermee?

Dankjewel!

LT LIETUVIŲ KALBA

3 000 000

taip

ne

Kaip sekasi?

Labas!

Ačiū!

- 1 vienas
- 2 du
- 3 trys
- 4 keturi
- 5 penki
- 6 šeši
- 7 septyni
- 8 aštuoni
- 9 devyni
- 10 dešimt

ū

č

ę

ž

š

i

ą

Pasiklausykite šiu žodžiu >>>

Photo: Trakai Island Castle, Lithuania

Litavski je jedan od najstarijih govornih jezika na svijetu i čak ima riječi koje su slične drevnom sanskrtru, kao što je "vyras" (čovjek), "šuo" (pas), "avis" (ovca). Ovo znači da Litvanci mogu prepoznati neke riječi slušajući indijski jezik. Postajem gladna, hajde da uzmem nešto za jelo...

ITALIANO IT

888 67 000 000

U zemlji pice, paste i sira, nije iznenađujuće kada neko bude "abbioco" (izgovara se kao "abio-ko"). Ova riječ bi bila najsličnija hrvaskom izrazu "prejeo/la sam se", a odnosi se na osjećaj umora koji dobiješ nakon velikog obroka.

Okreni na sljedeću stranicu kako bi otkrio/la još jednu jedinstvenu riječ vezanu za jelo...

- 1 uno
- 2 due
- 3 tre
- 4 quattro
- 5 cinque
- 6 sei
- 7 sette
- 8 otto
- 9 nove
- 10 dieci

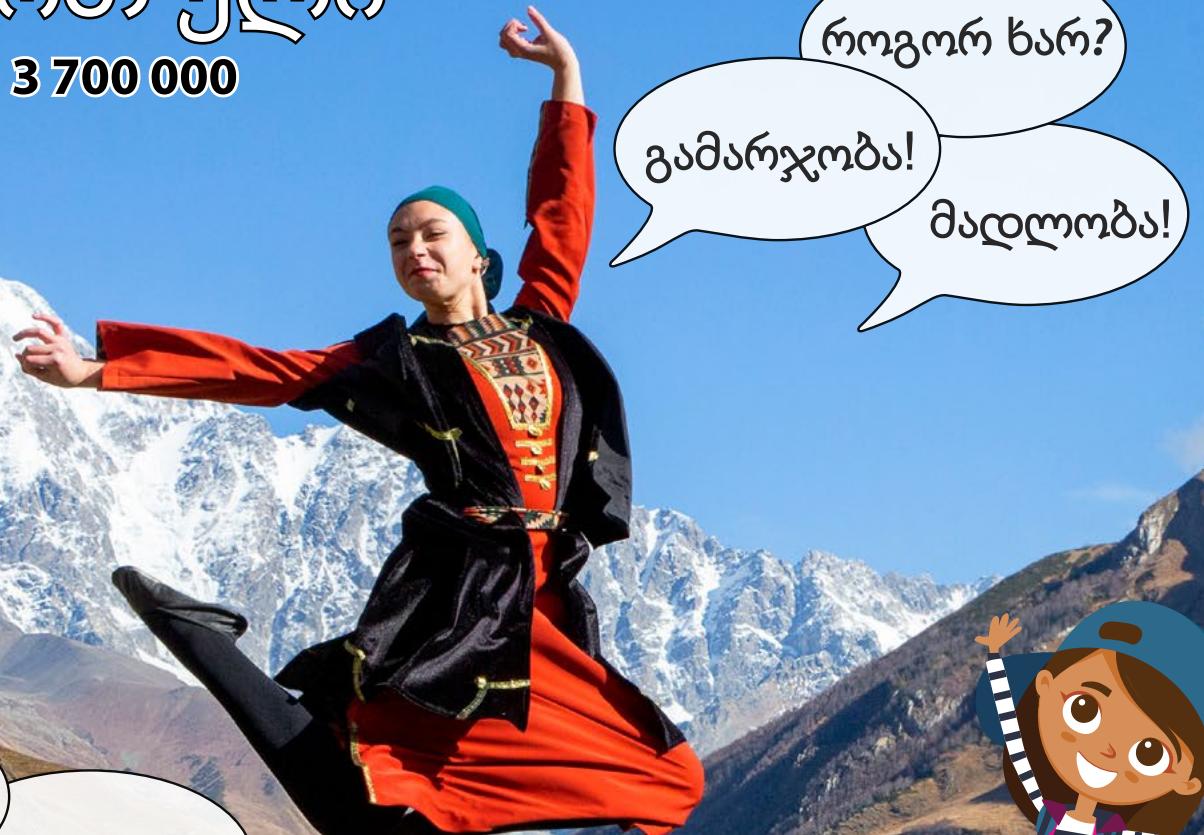
<< Ascolta il suono di queste parole

Photo: Riomaggiore, Italy

KA ქართული

 3 700 000

goob

၁၃၁

ଆଧୁନିକ ବିଜ୍ଞାନ ଓ ପରିବାରକାରୀ ପରିମାଣରେ

ମୁଖ୍ୟ ପରିକାଳିକା ଏତାହାରି

[მოუსმინეთ სიტყვაბის ჟღერაცობას >>>](#)

Photo: Ushguli with mount Shkhara, Georgia (Mehmet | Shutterstock.com)

Gruzijska riječ koja znači jesti iako si sit jer je hrana tako ukusna je "Shemometchama". Otprilike se prevodi kao "slučajno sam pojeo/la sve". Gruzijski također ima jedan od najimprezivnijih pisama na svijetu. Na sljedećoj stranici će ti pokazati riječ koju svi želimo izraziti s vremenom na vrijeme...

- 1** ერთი
2 ორი
3 სამი
4 ოთხი
5 ხუთი
6 ექვსი
7 შვიდი
8 რვა
9 ცხრა
10 ათი

SVENSKA SV

10 000 000

Švedski je izumio savršenu riječ koja izražava ravnotežu i označava "ne premalo, ne previše... već baš savršenu količinu" ili švedsko "lagom". Tako da na švedskom postoji lijep način da kažeš da si upravo pojeo/la lagom! Dosta smo pričali o jedinstvenim riječima, hajde da također pogledamo neke jedinstvene izraze...

1	ett
2	två
3	tre
4	fyra
5	fem
6	sex
7	sju
8	åtta
9	nio
10	tio

<< Lyssna på ljuden för dessa ord

Photo: Frozen lake in Upplands Vasby, Sweden (Per-Boge | Shutterstock.com)

PL POLSKI

45 000 000

Jak się
masz?

Cześć!

Dziękuję!

tak

nie

ć
ą
ę
ł
ń
ś
ż
ż
ó

Posłuchaj brzmienia tych słów >>>

Photo: The Crooked Forest near Gryfino, Poland

Poljski ima mnogo zabavnih izraza. Tako da, ako na poljskom, na primjer, kažeš "Nie mój cyrk, nie moje małpy", to bi doslovno značilo "Nije moj cirkus, nisu moji majmuni", ali izraz, međutim, nema nikakve veze sa majmuni-ma već znači "Nije moj problem". Postoji još jedan jezik koji ima zabavan način da izrazi nešto slično...

- 1 jeden
- 2 dwa
- 3 trzy
- 4 cztery
- 5 pięć
- 6 sześć
- 7 siedem
- 8 osiem
- 9 dziewięć
- 10 dziesięć

Der er ingen ko på isen na danskom znači "Nema krava na ledu", ali stvarno značenje ovog izraza je "Nema problema". Tako da ukoliko ne vidiš krave na ledu, sve bi trebalo biti u redu. Kao što si vjerojatno već primjetio/la, brojni jezici vole koristiti životinje u izrazima!

Hvordan går
det?

Hej!

Tak!

DANSK DA

6 000 000

1	en/et
2	to
3	tre
4	fire
5	fem
6	seks
7	syv
8	otte
9	ni
10	ti

æ

ø

å

<< Lyt til lyden af disse ord

Photo: Tivoli in Copenhagen, Denmark

PT PORTUGUÊS

👤 250 000 000

Como
estás?

Olá!

Obrigado/a!

áàâã

ç

úü

óôõ

éê

í

sim

não

Ouça o som destas palavras >>>

Možda ne smatraš portugalski svjetskim jezikom. Međutim, budući da ga cijeli Brazil govori, portugalski ima oko 220 milijuna materinjih govornika! Nalazi se na sedmom mjestu na listi jezika koji se govore najviše na svijetu! Govornici portugalskog uglavnom razumiju španjolski, galicijski i talijanski, s obzirom da su ovi jezici jako slični. Pričajući o galicijskom...

- 1 um
- 2 dois
- 3 três
- 4 quatro
- 5 cinco
- 6 seis
- 7 sete
- 8 oito
- 9 nove
- 10 dez

GALEGO GL

2 400 000

Postoji između 60 i 100 riječi koje se odnose na različite vrste kiše u Galiciji. Ako si nekada bio/la u Galiciji, znat ćeš zašto! Na primjer, "babuña" je kiša koja zvuči kao mala beba, "torbón" je kiša sa grmljavinom i munjom, a "ballón" je jaka ali kratka kiša koja traje nekoliko dana...

ó
í ï
á
é
ñ

Como
estás?
Ola!
Grazas!

si
non

<< Escoita o son destas palabras

Photo: As Catedrais Beach, Spain

1	un
2	dous
3	tres
4	catro
5	cinco
6	seis
7	sete
8	oito
9	nove
10	dez

LV LATVIEŠU VALODA

888 1 750 000

Latvijci obožavaju pjevati! "Daine" su latvijske narodne pjesme koje zabilježavaju drevnu latvijsku mudrost. Nastale su prije više od tisuće godina, a bile su dio slavlja (kao proslave na slici, koja se održava svake godine polovinom ljeta), svakodnevног rada, razmišljanja o životu sačuvanih u usmenoј formi. Ukupno postoji više od 1.2 milijuna "daini".

jā

nē

Kā tev iet?

Sveiki!

Paldies!

1	viens
2	divi
3	trīs
4	četri
5	pieci
6	seši
7	septiņi
8	astoņi
9	deviņi
10	desmit

Klausies, kā skan šie vārdi >>>

NORSK NO

••• 5 320 000

ja

nei

1	én
2	to
3	tre
4	fire
5	fem
6	seks
7	syv
8	åtte
9	ni
10	ti

Norveški ima mnoge riječi koje imaju ogroman utjecaj na druge najraširenije jezike. Tko nije čuo za "trola"? Ako su ti trolovi pomalo strašni (i meni!), onda pomisli na predivne norveške "fjordove", a ako su ti oni probudili apetit za putovanja, ne zaboravi na riječ "egg" (jaje) koja je također norveškog podrijetla.

å

æ

ø

Hvordan
går det?
Hei!
Takk!

« Lytt til lyden av disse ordene

Photo: Reindeers in Tromsø, Norway

SE SÁMEGIELLA

888 30 000

Sjeverni samski je jedan od samskih jezika koji se govoriti u sjevernim europskim zemljama. Stoga nije ni čudo da ima mnogo riječi koje opisuju različite vrste snijega i leda. Na primjer, "čahki" je čvrsta grudva koja se bacati u ozbiljnim snježnim bitkama, "vahca" je novi ili meki snijeg, a "soavli" je bljuzgavi snijeg.

đ

ŋ

ť

á

ž

č

š

juá

a-a

Mo dat
manná?

Bures!

Giitú!

- 1 okta
- 2 guokte
- 3 golbma
- 4 njeallje
- 5 vihtta
- 6 guhtta
- 7 čieža
- 8 gávcci
- 9 ovcci
- 10 logi

Guldal dáid sániid >>>

Photo: Aurora borealis, Norway

РУССКИЙ RU

150 000 000

Ruski ima jedinstvenu riječ koja opisuje sloj leda, koji se slegne, pa se onda nakon porasta temperature opet otopi i zatim opet zaledi: Гололедица (gololedica). Ova riječ se otprilike može prevesti kao gola ploča leda. A jesli znao/la da postoji duplo više materinjih govornika ruskog nego engleskog u Europi?

- 1 один
- 2 два
- 3 три
- 4 четыре
- 5 пять
- 6 шесть
- 7 семь
- 8 восемь
- 9 девять
- 10 десять

<<< Послушайте, как звучат эти слова

Photo: Swimming in an ice hole, Russia

ES | ESPAÑOL

489 000 000

¿Cómo
estás?

¡Hola!

¡Gracias!

sí

no

- 1 uno
- 2 dos
- 3 tres
- 4 cuatro
- 5 cinco
- 6 seis
- 7 siete
- 8 ocho
- 9 nueve
- 10 diez

Escucha cómo se pronuncian estas palabras >>>

Photo: Women dancing flamenco in Sevilla, Spain (leonov.o | Shutterstock.com)

Na španjolskom postoji izraz "el mundo es un pañuelo!" (svijet je maramica) koji ukazuje na iznenadjenje kada slučajno sretnemo nekoga na neočekivanom mjestu, tako pokazujući da je svijet puno manji nego što smo zapravo misili. A zar to nije ono na što se svodi učenje jezika i učenje o drugim kulturnama? Španjolski je zaista svjetski jezik sa oko 20 zemalja u kojima ima status službenog jezika – ¡Olé!

á

ñ

é

ó

úü

LARINO JEZIČNO PUTOVANJE KROZ EUROPУ

EDL.ECML.AT/LANGUAGEJOURNEY

Ovo su svi jezici iz našeg putovanja Europom, ali postoji puno više jezika u Europi i diljem svijeta!

baskijski

AFROAZIJSKI
350 000 000

SEIMITSKI
malteški

gruzijski

KARTVELSKI
5 000 000

albanski
grčki

INDOEUROPSKI
3 200 000 000

BALTIČKI
letonski
litavski

GERMANSKI

ROMANSKI

KELTSKI
irski
velški

romski

ARMENSKI

UGARSKI

mađarski

URALSKI
25 000 000

BALTO-FINSKI
estonski
finski
sjevernolaponski

ALTAJSKI
210 000 000

BE	EN	FY	SL	FR	UK
CA	TR	AS	EU	MT	IS
ET	RO	CS	SK	FI	RM
CY	DE	HR	BS	SR	HY
ROM	LB	EL	SQ	BG	
MK	GA	HU	NL	LT	IT
KA	SV	PL	DA	PT	GL
LV	NO	SE	RU	ES	

edl.ecml.at/languagejourney

Jezik može otvoriti vrata u drugi svijet. Svijet gdje možeš otkriti blaga o zemljama i kulturama za koje nikada ne bih saznao/la da postoje bez korištenja ključa koji ti je pružio jezik. A jedna vrata te mogu odvesti u sobu sa mnoštvom drugih vrata!

Za neke su jezici strast, za druge potreba, ali gdje god da odeš i šta god da radiš ne možeš izbjegći susret sa njima. Nadamo se da ti je ovo putovanje dalo uvid u samo neke od brojnih jezika koji nas okružuju i da će te podstaći da kopaš dublje.

Za više informacija o Europskom centru za moderne jezike Savjeta Europe i Europskom danu jezika posjetite www.ecml.at.

Za bilo koje adaptacije ili prijevode molimo kontaktirajte nas putem information@ecml.at.

© 2021, Savjet Europe